

Celková úroveň základních škol v regionu není dobrá. Co s tím?

Vzdělání je nesmírně důležité. Zní to jako otřepaná fráze, ale pořád to platí, čím dál více. Aby byl člověk v životě úspěšný a spokojený, aby si mohl najít práci, ve které se bude cítit užitečný a která mu přinese dostatek peněz, aby byly objeveny a rozvinuty jeho schopnosti, je třeba kvalitní vzdělání. To má navíc vliv nejen na život samotného člověka, ale i na to, jakou ekonomickou úroveň bude mít region a země, ve které žije. A naprostým základem jsou, jak název napovídá, základní školy a úroveň základního školství.

Míra vzdělanosti v České republice stále stoupá, oproti jiným zemím EU a světa však dlouhodobě zaostáváme. To ukazují zejména mezinárodní srovnávací testy. Náš kraj je na tom navíc špatně i ve srovnání se zbytkem republiky. Ne že by tu nebyly dobré základní školy, ale těch horších je více a celková průměrná úroveň je nízká. V Karlovarském a Ústeckém kraji také nejčastěji žáci školu opouštějí předčasně, tedy dříve, než dokončí základní vzdělání. Případně místo dalšího vzdělávání míří ze základní školy rovnou na úřady práce. Rodiny často nemají žádnou motivaci k tomu, aby děti do dalších škol posílaly. Raději pro ně najdou práci v místních montovnách a tím získají rychleji finanční prostředky. Příčin je celá řada.

Zajímavé informace o úrovni základního vzdělání v regionech nabízí mapa vzdělávání, kterou najdete na internetu na webových stránkách mapavzdelavani.cz. Ta názorně ukazuje, jak spolu souvisí sociální situace, exekuce, problémy s bydlením atd. a úroveň základního vzdělání. Souvisí, a velmi výrazně.

Většina z nás si bohužel myslí, že vzdělání není téma. Že není potřeba nic měnit a zlepšovat. Podle průzkumů se zhruba 75 % české populace domnívá, že je školství v pořádku. Často to také není téma pro leckteré politiky, kteří se ve větší míře a viditelně starají o skupiny obyvatel, které jim přinesou okamžité politické body a hlasy. Změny, které se ve školském systému provedou, se totiž reálně projeví až za mnoho let. Za mnohem delší časové období, než je funkční období politika. Jde však o nesmírně důležité téma, které republiku časem dožene. Jde o budoucnost. Bez vzdělaných lidí není možné v konkurenci ostatních zemí a regionů uspět, není možné s nimi držet krok.

Je dobře, že si vážnost situace na ministerstvech uvědomují a že se konečně začíná něco dít. A to i u nás. Ministr školství loni po ustavení vlády navštívil právě náš kraj jako úplně první z regionů a ve spolupráci s úřadem tu jako v prvním kraji v republice rozjždí tzv. Střední článek podpory. Ten by měl pomoci ředitelům základních škol. V menší míře se už testoval na Svitavsku a Semilsku, kde přinesl znatelné úspěchy.

Náš kraj také trpí nedostatkem speciálních pedagogů a školních psychologů. Ve srovnání s jinými kraji tu je více dětí s problémy, které si nesou z rodin, což se pak projevuje na jejich výsledcích ve škole. To vyplývá z celkové horší ekonomické situace regionu. Na nedobrou úroveň školství má vliv i skutečnost, že více než polovina hodin na druhém stupni základních škol je vyučována kantory, kteří na dané předměty nemají aprobaci. Karlovarský kraj se pomocí pobídek snaží nalákat mladé absolventy, aby se po škole usadili právě u nás. Do tohoto procesu se chci osobně zapojit aktivněji. Bez lidí to zkrátka nepůjde. Odliv mladých, vysokoškolsky vzdělaných lidí z regionu se odráží nejen v oblasti základního školství, ale i v dalších oblastech. Vzdělání je prostě naprostý základ, jak jsem psal už na začátku.

Problémy jsou tedy pojmenované a je dobře, že se reálně začínají řešit. Změny jsou nesmírně potřebné. Jsem přesvědčen, že jsme na začátku pozitivního vývoje a že veškeré úsilí, které nyní do oblasti vzdělávání vložíme, se nám jako společnosti mnohonásobně vrátí.

Miroslav Balatka, senátor, www.miroslavbalatka.cz